

Sagsnr.
2016 - 7289

Dato
03-10-2016

Kommissorium for arbejdsgruppe vedrørende en ny enstregen struktur på det familieretlige område

Formål

Der nedsættes en arbejdsgruppe med det formål at bidrage til et beslutningsoplæg til en ny enstregen struktur på det familieretlige område.

En reform af den familieretlige struktur skal sikre, at myndighedsarbejdet og sagsbehandling er tidssvarende, enkel og effektiv. Reformen skal have afsæt i børnenes og familiernes behov. Ambitionen er, at alle involverede – børn og voksne - i højere grad skal opleve sammenhængende og gennemskuelige sagsforløb, der med udgangspunkt i det personlige ansvar, understøtter konfliktløsning og minimerer kilder til konflikt.

Baggrund

Statsforvaltningen behandler langt hovedparten af de familieretlige sager. Statsforvaltningen afsluttede i omegnen af 85.000 familieretlige sagsforløb i 2015, herunder blandt andet sager om fader- og medmoderskab, opløsning af ægteskab, forældreansvar og underholdsbidrag. En del af disse sager bliver også behandlet af andre myndigheder, herunder domstolene og sociale myndigheder, der enten på skift eller samtidigt administrerer de samme regelsæt og/eller håndterer overlappende problemstillinger.

Udgangspunktet for arbejdsgruppens arbejde er, at det er skadeligt for børn at befinde sig i en langvarig konflikt mellem forældrene i en stor del af barndommen

Udgangspunktet er endvidere, at en lang sagsbehandlingstid kan påvirke konfliktniveauet mellem parterne negativt. Et højt konfliktniveau hos parterne vil omvendt også kunne forlænge sagsbehandlingstiden, da det kan være processkabende. Derudover kan langstrakte sagsbehandlingsforløb som følge af de myndighedsskift, der er et resultat af kompetencefordelingen på området, forstærke den potentielle konflikt. Det er derfor afgørende for familierne – og ikke mindst børnene – at samspillet mellem de involverede myndigheder er så enkelt og smidigt som muligt.

Udgangspunktet er ligeledes, at langstrakte og parallelle sagsforløb er unødigt omkostningstunge, og at en forenklet struktur vil kunne frigøre ressourcer til at sætte effektivt ind i forhold til de meget konfliktfyldte sager.

Løsning

Langt størstedelen af de familieretlige sager er relativt ukomplicerede sager, der i udstrakt grad løses i mindelighed, mens en mindre andel af sagerne kræver en særlig fokuseret indsats.

Målet er derfor et nyt enkelt og enstrengt familieretligt system med fokus på børnenes og familiernes behov. Samtidig skal systemet være tidssvarende og understøtte familierne i selv at tage ansvar. I arbejdet med et nyt enstrengt system skal der derfor være fokus på en organisering, der kan understøtte forskelligheden i sagerne og således både rumme de mange relativt ukomplicerede sager og sager, der kræver en særlig indsats. Systemet skal derfor dels muliggøre en hurtig tilpasning af processer og sagsforløb, dels omfatte de nødvendige retssikkerhedsmæssige garantier. Det administrative systems fleksibilitet skal således kombineres med den retssikkerhed og uafhængighed, der kendes fra domstolene, i et nyt system.

Endvidere skal strukturen gøre det muligt at inddrage socialretlige problemer i den samlede løsning for familien, hvor der er behov for det, og at der efter omstændighederne kan anvendes tvangsmæssige tiltag, både socialretlige tiltag og fuldbyrdelsestiltag.

En sags forløb i det fremtidige system skal således afhænge af familiens behov, der afdækkes ved en indledende screening af sagen, og det skal være tydeligt og gennemskueligt, hvilket forløb man som familie vil blive mødt af.

Under hensyn til ovenstående skal arbejdsgruppen foretage den nødvendige belysning af retssikkerhedsgarantierne på familieretsområdet og af eksisterende sagsbehandling med henblik på at kunne overføre de værdifulde elementer, der findes i dag til et nyt system.

Arbejdsgruppens arbejde struktureres i 2 faser:

I første fase opstilles en model for en ny enstrengt struktur med henblik på en politisk drøftelse og stillingtagen hertil. Modellen skal beskrive, hvilke sager det nye system skal rumme, de faglige kompetencer, der skal være til stede, samt de overordnede metoder og redskaber der skal anvendes i behandlingen af sagerne. Modellen skal således også beskrive, hvordan en ny struktur vil kategorisere sagstyper med henblik på at kunne differentiere indsatsen, herunder overordnet hvilken indsats de forskellige sagstyper skal mødes med.

Til brug for arbejdet med at opstille denne model inddrages erfaringer fra Norge om den norske model, herunder om det norske familievern og mæglingemetoder, og der inddrages endvidere erfaringer fra det metodearbejde, der foregår i både Statsforvaltningen og ved domstolene, særligt i de nordsjællandske retter. For særligt at belyse børnenes behov i et nyt system indhentes tillige bidrag fra bl.a. Børns Vilkår og Børnerådet.

I anden fase foretages en kortlægning og beskrivelse af modellens økonomiske, administrative og organisatoriske konsekvenser med henblik på at modellen skal kunne implementeres, herunder via lovgivning mv. Der arbejdes videre med en beskrivelse og udvikling af de metoder og redskaber, der skal være til rådighed i den nye struktur.

I arbejdsgruppen inddrages derudover en række aktuelle analyser udarbejdet af Social- og Indenrigsministeriet:

- Et system med fokus på familiernes behov – en analyse af rammer, regler og snitflader på dele af det familieretlige område.
- Analyse om udviklingen i familieretlige konflikter.

- Udenlandske erfaringer med at mindske omfanget af familieretlige konflikter.
- Erfaringer fra og evalueringer af det igangværende konflikthåndteringsprojekt i Statsforvaltningen.

Der udestår yderligere belysning af domstolenes sagsbehandling på området.

Økonomi

Analysearbejdet for så vidt angår en ny enstrengt struktur på familieretsområdet vil også omfatte en belysning af de økonomiske konsekvenser såvel som behovet for reorganisering i forbindelse med en reform af den familieretlige indsats. Alle udgifter, herunder også overgangsudgifter, vil skulle holdes inden for de eksisterende rammer af den samlede familieretlige indsats.

Organisering og proces

Der nedsættes en arbejdsgruppe med deltagelse af Social- og Indenrigsministeriet, Justitsministeriet og Finansministeriet. I arbejdsgruppen deltager endvidere Statsforvaltningen, Ankestyrelsen og domstolene med henblik på, at erfaringer og viden fra det daglige arbejde med sagerne repræsenteres i gruppen.

Social- og Indenrigsministeriet og Justitsministeriet vil løbende holde procesforberedende møder. Social- og Indenrigsministeriet varetager formandskab og sekretariatsfunktionen for arbejdsgruppen.

Arbejdets første fase afsluttes december 2016. Anden fase afsluttes foråret 2017, hvorefter der – bl.a. med henblik på en lovgivningsproces – vil blive foretaget en høring hos relevante interessenter.